

RTU studiju kurss "Civiltiesību teorija un civiltiesisko attiecību regulējums"**0R000 Rēzeknes akadēmija****Vispārējā informācija**

Kods	RA0165
Nosaukums	Civiltiesību teorija un civiltiesisko attiecību regulējums
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācītspēks	Līga Mazure - Doktors, Asociētais profesors
Mācītspēks	Inguna Tabore - Pasniedzējs
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 4.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Sniegt studējošiem teorētiskā un praktiskā līmenī zināšanas par saistību tiesību institūtu, kā tiesību normu kopumu, kas regulē saistību rašanos, izpildi, izbeigšanos, pārkāpumu sekas (objektīvās tiesības). Termins "saistību tiesības" apzīmē arī tās tiesības, kas pēc darījuma vai cita pamata rodas konkrētai personai kā relatīvas tiesiskās attiecības dalībnieci (subjektīvās tiesības). Analīzes jautājums par viena subjekta tiesībām saistībās un otra subjekta pienākumiem, kas ietver iespēju panākt saistības izpildi ar juridiskiem piespiedu līdzekļiem, arī ar tiesas palīdzību. Aktualitātes saistību tiesībās, tiesu prakses analīze. Lietu tiesības pretstatā tam galvenokārt regulē tikai īpašuma attiecības, tas ir īpašnieka stāvokli, viņa tiesības, šo tiesību iespējamās apgrūtinājumus vai ierobežojumus, un īpašuma tiesību aizskārumu novēršanu. Aktualitātes nekustama īpašuma reģistrācijas regulējumā Eiropā. Īpašuma tiesību problēmu analīze tiesu prakses materiālos, Satversmes tiesas un Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedumos. Studiju kursa ietvaros studējošie iegūst zināšanas par ģimenes tiesību vispārīgajiem principiem kopējā civiltiesību sistēmā; par ģimenes tiesisko attiecību nodibināšanas, pastāvēšanas un izbeigšanas tiesiskajām problēmām; kā arī par dažādu fizisko personu aprūpes formu problēmām un to interpretācijas tiesiskajiem aspektiem. Studiju kursa ietvaros studējošie iegūst zināšanas par mantojuma tiesību vispārīgajiem principiem un veidiem kopējā civiltiesību sistēmā; par mantojuma atstājēja pēdējās gribas rīkojuma tiesiskā rakstura un veidu problemātiku; par mantojuma pieņemšanas un iegūšanas problēmaspektiem un tiesiskajām sekām; par personas subjektīvo mantojuma tiesību tiesiskās aizsardzības problēmām; par mantojuma tiesību izbeigšanās un zaudēšanas strīdīgajiem aspektiem. Studiju kursā ģimenes un mantojuma tiesību problēmas tiek analizētas, balstoties gan uz Latvijas, gan ārvalstu normatīvo regulējumu, juridisko praksi un zinātnisko literatūru.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studiju kursa mērķis ir nodrošināt studējošajiem padziļinātas teorētiskās zināšanas ģimenes un mantojuma tiesībās un sagatavot studējošos praktiskajam darbam saistībā ar ģimenes un mantojuma tiesību problēmām. Zināšanas: 1. orientēties Latvijas, Eiropas Savienības un starptautisko tiesību sistēmā, formulējot ģimenes un mantojuma tiesību nozīmi un to specifiskās iezīmes; 2. izvērtēt ģimenes un mantojuma tiesību normu pieņemšanas vēsturiskos aspektus, nosakot to mērķi un vietu tiesību sistēmā; 3. spēj izprast padziļināti saistību tiesību nozīmi kā personas noteikta rakstura subjektīvās tiesības, normu kopumu par saistību tiesiskajām attiecībām; 4. spēj izprast padziļināti un analizēt lietu tiesības kā absolūtās tiesības, kas ir spēkā pret trešajām personām, salīdzinājumā ar saistību tiesībām; 5. spēj izprast padziļināti saistību tiesību nozīmi kā personas noteikta rakstura subjektīvās tiesības, normu kopumu par saistību tiesiskajām attiecībām; 6. spēj izprast padziļināti un analizēt lietu tiesības kā absolūtās tiesības, kas ir spēkā pret trešajām personām, salīdzinājumā ar saistību tiesībām. Prasmes: 1. atlasīt, analizēt un piemērot tiesību normas ģimenes un mantojuma tiesībās atbilstoši metodoloģiskajām prasībām; 2. sniegt juridiskos atzinumus un juridisko palīdzību ģimenes un mantojuma tiesiskajās attiecībās; 3. saprot saistību tiesību praktisko nozīmi, kas ietver noteikumus par līgumiem un to noslēgšanu, izbeigšanos un jautājums par saistību pārkāpumu tiesiskām sekām; 4. izprast jautājumu par nekustama īpašuma regulējumu, Latvijā pastāvošiem reģistriem to iespējām un aktualitātēm; 5. spēj demonstrēt izsmeltošas un analītiskas zināšanas tiesību normu piemērošanā par nekustama īpašuma ierakstīšanu zemesgrāmatā; 6. spēj konstatēt pastāvošās problēmas un piedāvāt risinājumus nekustama īpašuma reģistrācijai zemesgrāmatās, un zemesgrāmatās ierakstītos īpašuma aprobežojumus, to izcelsmes vēsture. Kompetences: 1. izstrādāt juridiskos dokumentus atbilstoši ģimenes un mantojuma tiesību normām un personu interesēm; 2. analizēt un izstrādāt normatīvo aktu projektus ģimenes un mantojuma tiesībās, tādējādi veicot tiesību tālākveidošanu; 3. organizēt un veikt pētījuma ar zinātnisko vērtību izstrādāšanu ģimenes un mantojuma tiesībās; 4. sagatavot augstas kvalitātes juridiskos slēdzienus, gan individuāli, gan grupās, organizēt un veikt juridisko problēmu atrisināšanai nepieciešamās tiesiskās darbības. Spēja integrēt dažādu jomu zināšanas.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Patstāvīgais darbs ir vērsts četros virzienos - studiju kursa tematu apguve, pētot un analizējot norādītos avotus; gatavošanās praktiskajām nodarbībām; patstāvīgā darba izstrādes; gatavošanās studiju kursa eksāmenam. Patstāvīgā darba mērķis ir studiju kursa apguve un sekmīgs vērtējums tā gala pārbaudījumā.

Literatūra	Obligātā/Obligatory: 1.K.Balodis Ievads civiltiesībās. R.Zvaigzne ABC,2007. 2.K.Torgāns Saistību tiesības I daļa, Mācību grāmata, R.2008. 3.K.Torgāns Saistību tiesības II daļa, Mācību grāmata, R.2008. 4.G.Višņakova , K.Balodis Civillikuma komentāri Lietas valdījums, Tiesības uz svešu lietu R.,1998. 5.A.Grūtups, E.Kalniņš Civillikuma komentāri, Lietu tiesības Īpašums,R,2002, 6.Rozenfelds J. Lietu tiesības. R., Zvaigzne ABC, 2000. 7.Civillikums. Pirmā daļa. Ģimenes tiesības: LR likums. LR Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 1993. 10.jūnijs, Nr.22/23. 8.Čakste K. Civiltiesības. Rīga, [b.i.], 1936. 9.Torgāns K. Saistību tiesības. I.daļa. Mācību grāmata. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2006, 315 lpp. 10.Vēbers J. Latvijas Republikas Civillikuma komentāri: Ģimenes tiesības. Rīga: Mans Īpašums, 2000, 176 lpp. 11.Семейное право РФ и иностранных государств. Под ред. проф. Залесского В.В. Москва: Юринформцентр, 2005, 310 с. 12.Diduck A. Family Law, Gender and the State: text, cases and materials / A.Diduck; F.Kaganas. 2nd ed. Oxford and Portland: Hart Publishing, 2006, 753 p. 13.Gencs Z. Mantojuma kārtošana. Rīga, 1996. 14.Gencs Z. Mantošana. Rīga: “TNA”, 2002. 15.Krauze R. Mantojuma tiesības. Rīga: KIF “Biznesa komplekss”, 1997. 16.Krauze R., Gencs Z. Civillikuma komentāri: Mantojuma tiesības. Rīga: Mans Īpašums, 1997. 17.Civillikums. Otrā daļa. Mantojuma tiesības: LR likums. LR Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 1992. 30.jūlijs, Nr.29. 18.Notariāta likums: LR likums. LR Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 1993. 5.jūlijs, Nr.26/27. Papildu/Additional: 1.Bukovskis V. Civilprocesa mācības grāmata. -- R., 1933. 2.Torgāns K., Grūtups A., Balodis K., Višņakova G., Petrovičs S., Kalniņš E., Bitāns A. Latvijas Republikas Civillikuma komentāri. Saistību tiesības (1401. - 2400. p.). Rīga, 1998. 3.Rozenfelds J. The Concept and Content of Property Rights in Latvian Law / ĪpašumtiesībubjēdzienunsatursLatvijastiesībās. LatvijasUniversitātesraksti: Juridiskāzinātne 719. sējums – 2007. 4.Rozenfelds Jānis. Kīlas tiesības. Autora redakcijā. R. Zvaigzne ABC, 1998. 5.Sinaiskis V. Latvijas civiltiesību apskats. Lietu tiesības. Saistību tiesības. R. Latvijas Juristu biedrība, 1996. 6.Kalniņš E. Privāttiesību teorija un prakse , Tiesu namu aģentūra, 2005. 7.Torgāns K., Kārklis J., Bitāns A. Līgumu un deliktu problēmas Eiropas Savienībā un Latvijā, Tiesu namu aģentūra, 2017. 8.Torgāns K. Civiltiesību, komerciesību un civilprocesa aktualitātes , Tiesu namu aģentūra, 2009. 9.Torgāns K. Īre un Noma. - R. 1993. 10.Bitāns A. Civiltiesiskā atbildība un tās veidi. R. AGB, 1997. 11.KolužaR. Darījumraksti. R. Pētergailis, 1996. 12..Berhēms S. Līguma sastādīšana: Ceļvedis saistību tiesību praktiskajai lietošanai. - R. Pētergailis 1995. 13.Kārklis J. Latvijas līgumtiesību modernizācijas virzieni vienotas Eiropas Līgumtiesību izpratnes veidošanā (I). Likums un Tiesības.Nr.55, 2004.gada marts. 14.Kārklis J. Latvijas līgumtiesību modernizācijas virzieni vienotas Eiropas līgumtiesību izpratnes veidošanā (II).Likums un Tiesības.Nr.56, 2004. 15..Kārklis J. Vainas nozīme, nosakot civiltiesisko atbildību. Jurista Vārds, 2005, Nr.15 (370) 16..Torgāns K. Vainas vai attaisnojumu meklējumi civiltiesībās, Jurista Vārds,31.05.2005. 17.Lejnieks M. Vai pastāv lexmercatoria? Likums un Tiesības Nr.3,1999. 18.Iļjanova D. Vispārējo tiesību principu nozīme un piemērošana, R.2005. 19.Roznefelds J. Valdījuma teorijas. Latvijas Universitātes raksti, 2008. 20.Neimane I. “Īpašuma tiesības kā cilvēka pamattiesības, Jurista Vārds 07.12.2004., 14.12.2004., 05.04.2005. 21.Vīnzarājs N. Lietu tiesība, Valdījums sastāvs, Ielguma nozīme civiltiesību sistēmā, civiltiesību problēmas. Raksti (1932.-1939.), 2000. 22.Virko E. Zemesgrāmatu pieejamība un ticamība, Jurista Vārds, 01.04.2008. 23.Kalniņš E. Nekustama īpašuma labticīga ieguvēja aizsardzība. Mans Īpašums Nr. 23/24 (117/118), 99. 24.Krauze R.Par nostiprinājuma ierakstu nozīmi zemesgrāmatās. Mans Īpašums.Nr.6, 2000. 25.Cakuls S. Par valdīj...
Nepieciešamās priekšzināšanas	Izpratne par tiesību sistēmas ideju un tās pamatprincipiem. Civiltiesības. Vispārīgā daļa; Ģimenes tiesības; Mantojuma tiesības; Tiesību teorija; Civilprocess.

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienē studijas		Nepilna laika neklātienē studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
Ģimenes tiesību vispārīgie noteikumi	2	4	0	0
Laulības noslēgšanas tiesiskās problēmas	1	2	0	0
Problēmas laulāto personisko un mantisko attiecību jomā	1	2	0	0
Laulības izbeigšanās tiesiskās problēmas	1	4	0	0
Bērnu izcelšanās noteikšanas tiesiskie problēmaspekti	1	2	0	0
Adopcijas tiesiskie aspekti	2	4	0	0
Vecāku un bērnu tiesības un pienākumi, to problēmjaudājumi	1	2	0	0
Aizbildnības un aizgādības tiesiskās problēmas	1	4	0	0
Civiltāvokļa aktu tiesiskie problēmaspekti. Nasciturus aizsardzība	1	4	0	0

Mantojuma tiesības. Vispārīgie noteikumi	2	2	0	0
Likumiskās mantošanas problēmas	1	2	0	0
Testamentārās mantošanas problēmas	1	2	0	0
Līgumiskās mantošanas problēmas	1	2	0	0
Mantojuma atklāšanās, apsardzības un mantojuma prasības problēmas	1	2	0	0
Mantojuma pieņemšana un apstiprināšanās mantojuma tiesībās	1	4	0	0
Tiesiska darījuma iztulkošana. Līgumu iztulkošanas mērķis. Subjektīvā un objektīvā iztulkošana. Gribas izteikums tiesiskā darījumā.	2	2	0	0
Saistību tiesību pastiprināšanas jautājumu un aktualitātes tiesu praksē.	2	4	0	0
Civillikuma 1415.pantā iekļautā institūta būtība, vieta un loma civiltiesībās.	1	2	0	0
Saistību tiesību izbeigšanās. Līguma izbeigšanās un atkāpšanās tiesību raksturojums.	1	2	0	0
Prasījumi no atsavinājuma līgumiem un tiesu prakses izpētes jautājums.	1	2	0	0
Prasījumi no atdošanas līgumiem. Aktuālās tiesu prakses un problēmjautājumu analīze.	1	2	0	0
Īpašuma tiesību pozitīvais saturs, un īpašuma tiesību negatīvais saturs jeb izņēmuma tiesības.	1	4	0	0
Īpašuma aprobežojumi. Aprobežojumi, kas attiecas uz īpašumu visā tā apjomā.	2	2	0	0
Valdījums teorijā un tiesu praksē, modernizācijas iespējas. Valdījuma izpratne tiesu prakses materiālos.	1	4	0	0
Īpašuma iegūšana ar nodošanu. Valsts vienotā datorizētā zemesgrāmata. Kadastra informācijas sistēma. Zemesgrāmatu ieraksts, tā nozīme, ierakstītie apgrūtinājumi, anulēšanas sekas.	1	4	0	0
Tiesības uz cita lietu (servitūti, ķīlas tiesības, izpirkuma tiesības).	1	2	0	0
Kopā:	32	72	0	0

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
Zināšanas: - orientēties Latvijas, Eiropas Savienības un starptautisko tiesību sistēmā, formulējot ģimenes un mantojuma tiesību nozīmi un to specifiskās iezīmes; - izvērtēt ģimenes un mantojuma tiesību normu pieņemšanas vēsturiskos aspektus, nosakot to mērķi un vietu tiesību sistēmā; - spēj izprast padziļināti saistību tiesību nozīmi kā personas noteikta rakstura subjektīvās tiesības, normu kopumu par saistību tiesiskajām attiecībām; - spēj izprast padziļināti un analizēt lietu tiesības kā absolūtās tiesības, kas ir spēkā pret trešajām personām, salīdzinājumā ar saistību tiesībām.	Atbilde praktiskajās nodarbībās; patstāvīgā darba izstrāde; atbilde eksāmenā.
Prasmes: - atlasīt, analizēt un piemērot tiesību normas ģimenes un mantojuma tiesībās atbilstoši metodoloģiskajām prasībām; - sniegt juridiskos atzinumus un juridisko palīdzību ģimenes un mantojuma tiesiskajās attiecībās; - saistību tiesību praktiskā nozīme, kas ietver noteikumus par līgumiem un to noslēgšanu, izbeigšanos un jautājums par saistību pārkāpumu tiesiskām sekām; - izprast jautājumu par nekustama īpašuma regulējumu, Latvijā pastāvošiem reģistriem to iespējām un aktualitātēm; - spēj demonstrēt izsmelto zināšanas tiesību normu piemērošanā par nekustama īpašuma ierakstīšanu zemesgrāmatā; - spēj konstatēt pastāvošās problēmas un piedāvāt risinājumus nekustama īpašuma reģistrācijai zemesgrāmatās, un zemesgrāmatās ierakstītos īpašuma aprobežojumus, to izcelsmes vēsture.	Atbilde praktiskajās nodarbībās; patstāvīgā darba izstrāde; atbilde eksāmenā.
Kompetences: - izstrādāt juridiskos dokumentus atbilstoši ģimenes un mantojuma tiesību normām un personu interesēm; - analizēt un izstrādāt normatīvo aktu projektus ģimenes un mantojuma tiesībās, tādējādi veicot tiesību tālākveidošanu; - organizēt un veikt pētījuma ar zinātnisko vērtību izstrādāšanu ģimenes un mantojuma tiesībās; - spēj sagatavot augstas kvalitātes juridiskos slēdzienus, gan individuāli, gan grupās, organizēt un veikt juridisko problēmu atrisināšanai nepieciešamās tiesiskās darbības; - spēj integrēt dažādu jomu zināšanas.	Atbilde praktiskajās nodarbībās; patstāvīgā darba izstrāde; atbilde eksāmenā.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Lekciju apmeklējums	5
Patstāvīgā darba sekmīga izstrāde	35
Eksāmena kārtošana	60
Studiju kursa gala eksāmens ir kopvērtējums, kas sastāv no sekmīgi nokārtota studiju kursa daļas 1) ģimenes un mantojuma tiesības un 2) lietu un saistību tiesības.	0
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	4.0	16.0	16.0	0.0		*	